

Nikolaj Vasiljevič Gogol (1809 – 1852): Revizor (1835)

1. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;
2. Doba a místo (děje);
3. Zvláštnosti kompozice;
4. Hlavní postavy a jejich charakteristika;
5. Námět, témata, hlavní motivy;
6. Jazykové zvláštnosti;
7. Kulturní souvislosti.

POŠTMISTR: Mám čest se představit: poštovní rada Špekin.

CHLESTAKOV: Á, jen račte. Já mám moc rád příjemnou společnost. Posad'te se. Vy tady přece bydlíte odjakživa, ne?

POŠTMISTR: Ano, poslušně hlásím.

CHLESTAKOV: Hm, mně se to vaše městečko líbí. Samosebou, zrovna živo tu není – nu, co se dá dělat! Přece to tu není žádný Petrohrad. Nemám pravdu, není to tu přece žádný Petrohrad?

POŠTMISTR: Naprostou pravdu.

CHLESTAKOV: To jenom v Petrohradě panuje bontón a venkovské balíky tam člověk nepotká. Co vy myslíte, není to tak?

POŠTMISTR: Ano, poslušně hlásím. (*Stranou.*) Ale stejně – není vůbec nafoukaný, na všechno se vpytá. (...)

CHLESTAKOV: (...) (Divá se mu do očí a přitom mluví k sobě.) A to já si tomuhle poštmistrovi řeknu o půjčku! (*Nahlas.*) Mně se stala taková vám prazvláštní věc: úplně jsem se vydal z peněz. Nemohl byste mi půjčit tři sta rublů?

POŠTMISTR: Beze všeho! bude mi ohromným potěšením. Tady, prosím, jen račte. Z celého srdce jsem k vašim službám.

CHLESTAKOV: Moc vám děkuji. Já totiž, abych pravdu řekl, hrozně nesnáším na cestách nějaké uskroňování, a taky nač? Nemám pravdu?

POŠTMISTR: Ano, poslušně hlásím. (*Vstává a staví se do pozoru s rukou na šavli*) Jelikož se neodvažuji déle vás obtěžovat svou přítomností... Neráčíte mít nějaké připomínky k práci poštovní správy?

CHLESTAKOV: Ne, nic.

Poštovní rada se uklání a odchází. (Zapaluje si doutníček.) Ten poštovní rada je myslím taky moc dobrý chlap. Přinejmenším se hledí zavděčit. Takové lidi já mám rád.

BOBČINSKIJ: Jestli vás můžu prosit, až přijedete do Petěrburgu, povězte tam všem hodnostářům, senátorům a admirálům, že tuhle – Vaše Jasnosti nebo Excellence – řekněte: v tom a v tom městě žije Petr Ivanovič Bobčinskij. Prostě jen takhle: žije Petr Ivanovič Bobčinskij.

CHLESTAKOV: Výborně!

BOBČINSKIJ: A kdyby se t nějak hodilo u cara, tak řekněte i našemu panovníkovi, že – prosím – Vaše Veličenstvo – v tom a v tom městě žije Petr Ivanovič Bobčinskij.

CHLESTAKOV: Já mu to vyřídím.